

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 14/09-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť E. S., K., ktorou žiada zrušiť „*všetky nezákonné rozhodnutia všetkých súdov ...*“, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 14. septembra 2007 doručené podanie E. S., K. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Sťažnosť*“. Z obsahu podania ústavný súd vyvodil, že zámerom sťažovateľa bolo podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Keďže sťažnosť v predloženej znení neobsahovala náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd v prípise zo 14. februára 2008 poučil sťažovateľa, aké náležitosti má sťažnosť obsahovať, a vyzval ho, aby v lehote 15 dní od doručenia svoju sťažnosť doplnil o chýbajúce náležitosti, pričom ho zároveň upozornil,

že ak svoju sťažnosť v určenej lehote nedoplní, môže to spôsobiť odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu reagoval podaním doručeným ústavnému súdu 29. februára 2008 tak, že sťažnosť nedoplnil a požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„V roku 1982 som utrpel pracovný úraz, keď počas búrkovej činnosti zasiahol blesk električku, ktorej som bol vodičom. Utrpel som psychický úraz, ktorý bol spúšťacím mechanizmom poškodenia môjho celkového zdravotného stavu a stal som sa invalidný dôchodca, zdravotne ťažko postihnutý.

V roku 1983 bola podaná žaloba na zamestnávateľa D. o náhradu škody z tohto pracovného úrazu.

Bol som prenasledovaný zamestnávateľom, lekármi, posudkovými komisiami, ale hlavne súdmi.

Táto kauza už trvá 25 rokov, nastala justičná nevôľa v podobe neodškodnenia za bolesť, spoločenské uplatnenie ako aj na strate na zárobku aj na dôchodku.

Porušil sa zákon i procesné práva a to tak:

1. Nerešpektovali sa znalecké posudky na tento účel vypracované z odboru psychiatrie a neurológie ...

2. Súdny rozhodovali len na základe rozhodnutia posudkovej komisie zo dňa 19.10.1984. Kde sa neudáva príčina invalidizácie a nebola ani účastníkom tohto konania. Posudkové komisie nie sú oprávnené podľa zákona vydávať rozhodnutia, či invalidita nastala pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. ...

Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcej skutočnosti (znalecké posudky) a nevychádzal ani z tých, ktoré boli na tento účel vypracované.

3. Prvostupňový súd nerešpektoval uznesenia a rozhodnutia odvolacieho súdu - č.k. 19Co397/87 zo dňa 30.09.1987 a to na strane 3, 4 a 5, kde v konaní nariadil v rámci zrušenia prvostupňového rozhodnutia, aby v konaní pred prvostupňovým súdom, pred

znalcom na základe posudku bol úplne zistený skutkový stav o príčinnej súvislosti medzi úrazovým dejom a najstarším následkom ochorenia – diagnóz, t.j. vo vzťahu k invalidite ...

4. Krajský súd o mojom odvolaní rozhodoval, č.k.-19Co353/96-2000, keď v senáte bol sudca, ktorý rozhodoval o mojom nároku na súde prvého stupňa č.k.-27C1144/83. Z tohto rozhodnutia bol tento sudca vylúčený predsedom súdu pre jeho predpojatosť a nadrživanie organizácii.

Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o odvolaní. Navyiac ide o sudcu, ktorý bol z tohto konania vylúčený! ...

Bol som nútený podať žalobu o náhradu škody na Slovenskú republiku v zastúpení Ministerstva spravodlivosti SR. Na prvostupňový súd č.k.-19C10/2006. A opäť neúspešne.

Prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu skutkovému zisteniu a nedostatočne vyhodnotil vykonané dôkazy a tým aj vecne nesprávne posúdil skutkový stav veci týkajúcej sa náhrady škody pre nezákonný postup a rozhodnutie.

Bolo podané odvolanie dňa 20.12.2006, ale opäť neúspešne. Odvolacie konanie bolo dňa 18.07.2007, a to na základe napomenutia právneho zástupcu kvôli prieťahom. Do dnešného dňa sme rozsudok nedostali. “

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze „zrušil všetky nezákonné rozhodnutia všetkých súdov v tomto konaní vrátane rozsudkov.

A nariadil uhradiť vzniklú škodu ako na zdraví, za to príkorie, bolesť a zničený život SR – v zastúpení Ministerstvu spravodlivosti v čiastke 5.000.000,-S.k“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich bližšie neoznačených základných práv a slobôd a žiada, aby ústavný súd „*zrušil všetky nezákonné rozhodnutia všetkých súdov v tomto konaní vrátane rozsudkov*“.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že jeho sťažnosť ani po výzve na doplnenie, napriek poučeniu ústavného súdu, neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, keďže neobsahuje najmä označenie konkrétnych základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré mali byť porušené, ani presne nešpecifikuje konkrétne rozhodnutia, opatrenia, resp. iné zásahy orgánov verejnej moci, ktorými boli porušené jeho základné práva a slobody (v danom prípade všeobecných súdov), a zároveň neobsahuje kvalifikovaný návrh na rozhodnutie (petit), na základe ktorého by ústavný súd mohol vo veci rozhodnúť. Ústavný súd upozornil sťažovateľa, že ak požadovaným spôsobom nedoplní svoju sťažnosť, môže byť odmietnutá pri jej predbežnom prerokovaní. Keďže sťažovateľ svoju sťažnosť požadovaným spôsobom nedoplnil, zakladá to dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, ústavný súd sa neuspokojil so svojím záverom, že sťažnosť ani po doplnení neobsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preskúmaval na základe spisovej dokumentácie predloženej Okresným súdom

Košice I (ďalej len „okresný súd“) aj ďalšie dôvody na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa zohľadňujúc pritom svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej môže podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 a § 138 Občianskeho súdneho poriadku ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (napr. IV. ÚS 168/07, III. ÚS 243/07, I. ÚS 168/07).

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal, aby ústavný súd, „*zrušil všetky nezákonné rozhodnutia všetkých súdov v tomto konaní vrátane rozsudkov*“. Z obsahu sťažnosti je však nepochybné, že nejde o jedno konanie, ale o viaceré konania pred všeobecnými súdmi, v ktorých si sťažovateľ samostatne uplatňoval svoje práva, resp. náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej v dôsledku pracovného úrazu.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd uvádza, že z časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiada zrušiť rozhodnutia súdov, ktoré rozhodovali v jeho právnej veci, a z obsahu sťažnosti, ako aj zo spisovej dokumentácie je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že dvojmesačná lehota v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde uplynula, a preto nastala zákonná prekážka, ktorá bráni vecnému prerokovaniu sťažnosti zo strany ústavného súdu. Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť v uvedenej časti treba odmietnuť ako oneskorene podanú.

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že z hľadiska namietaného porušenia bližšie neoznačených základných práv a slobôd sťažovateľa predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu vzhľadom na uvedené skutočnosti môže byť len rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 10/06-127 zo 7. novembra 2006 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 512/06-157 z 18. júla 2007.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 10/06 zistil, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 25. januára 2006 domáhal proti Slovenskej republike – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako žalovanej náhrady škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami všeobecných súdov. Okresný súd rozsudkom č. k. 19 C 10/06-127 zo 7. novembra 2006 rozhodol tak, že žalobu zamietol, nepripustil zmenu žalobného návrhu – rozšírenie o zaplatenie majetkovej ujmy v sume 708 740 Sk. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 512/06-157 z 18. júla 2007 rozhodol tak, že odmietol odvolanie proti výroku o nepripustení zmeny žalobného návrhu a potvrdil výrok prvostupňového súdu o zamietnutí žaloby.

Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľových základných práv a slobôd rozsudkom okresného súdu č. k. 19 C 10/06-127 zo 7. novembra 2006, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecným súdom (IV. ÚS 201/04). Uvedené právne názory vychádzajú z princípu subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd zistí, že sťažovateľ mal pred podaním sťažnosti možnosť uchádzať sa o ochranu svojich práv na inom orgáne verejnej moci, sťažnosť odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

V danom prípade mal sťažovateľ možnosť podať proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 512/06-157 z 18. júla 2007. Skutočnosť, že sťažovateľ namietal porušenie práv rozsudkom okresného súdu, proti ktorému mal k dispozícii opravný prostriedok (odvolanie), bola dôvodom na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich bližšie neoznačených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 512/06-157 z 18. júla 2007, poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 512/06-157 z 18. júla 2007 vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal aj skutkovými zisteniami okresného súdu a námietkami sťažovateľa voči nim. V relevantnej časti odôvodnenia označeného rozsudku krajského súdu sa okrem iného uvádza: *„Žalobca žalobu voči štátu odôvodnil jeho zodpovednosťou za škodu spôsobenú mu podľa jeho názoru nezákonnými súdnymi rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (1.7.2004), preto súd vzťah medzi účastníkmi správne posudzoval podľa zák. č.*

58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. ...

Z ust. § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. vyplývalo, že nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. ...

V prejednávanej veci súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam (vykonané dôkazy správne vyhodnotil), že rozsudok Obvodného súdu Košice I ... v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach ..., ktorým bol právoplatne zamietnutý nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku, resp. za stratu na dôchodku, o ktorý žalobca opiera svoju žalobu, nebol pre nezákonnosť zrušený, či zmenený a vychádzajúc z týchto správnych zistení vyvodil aj správny záver, že v danom prípade tak nebol daný základný predpoklad zodpovednosti žalovanej (štátu) za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.“

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu (sťažnosti) hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Vychádzajúc najmä z citovanej časti namietaného rozsudku krajského súdu, ale aj ďalších svojich zistení z dotknutého súdneho spisu ústavný súd konštatoval, že krajský súd sa primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal v odvolacom konaní aj námietkami sťažovateľa smerujúcimi k postupu okresného súdu pri zisťovaní skutkového stavu rozhodného pre jeho rozhodnutie, pričom skutkové závery, ale i právne závery, o ktoré oprel krajský súd svoj rozsudok, nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené,

ani za arbitrárne, a preto nesignalizujú možnosť porušenia ústavou garantovaných práv sťažovateľa, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o odmietnutí sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí ako celku, v časti proti rozhodnutiam všeobecných súdov aj ako oneskorené podanú, v časti namietajúcej porušenie jeho práv označeným rozsudkom okresného súdu z dôvodu nedostatku svojej právomoci a v časti namietajúcej porušenie jeho práv označeným rozsudkom krajského súdu tiež z ň dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom ústavný súd už nerozhodoval, pretože z jeho už uvedených záverov vyplynulo, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, čím sťažovateľ nesplnil jeden zo základných predpokladov potrebných na vyhovenie takejto žiadosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2009